

KURULUŞ: 1951

İSTANBUL
ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

08 Şubat 2021

Sayı : 567

Tamim No:2021/037

Konu: Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Taslağı hk.

ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanlığı'nın; 05.02.2021 tarih ve 2021/24 sayılı genelgesi,

Ticaret Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından Konfederasyona gönderilen yazıda; tarım ve gıda tedarik zincirinde pazarlık gücü dengesizliğinden kaynaklanan haksız ticaret uygulamalarının önlenmesine yönelik hükümler içeren ve Avrupa Birliğine üye ülkelerde 1.11.2021 tarihinden itibaren uygulanması zorunlu olan 17/4/2019 tarihli ve 2019/633 sayılı Tarım ve Gıda Tedarik Zincirinde İşletmeler Arası İlişkilerde Haksız Ticari Uygulamalar Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uyum sağlanması ve perakende ticaret sektörünün dinamik yapısından doğan ihtiyaçlar ile kamuoyu beklentilerinin karşılanması amacıyla, perakende ticaretin düzenlenmesine ilişkin mevzuatta değişiklik yapılması ihtiyacı hasıl olduğu belirtilmekte olup, “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” taslağına ilişkin görüşlerimiz talep edilmektedir.

Bu doğrultuda, genelgemiz ekinde yer alan söz konusu taslakla ilgili görüşlerinizin aşağıda bulunan tablo formatına uygun şekilde hazırlayıp, **10.02.2021 Çarşamba gününe kadar** Konfederasyona gönderilmek üzere üst yazınızın Birliğimize gönderilmesi hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Sinan SARI
Genel Sekreter Yrd.

Mesut ŞENGÜN
Başkan Vekili

EKİ:

1. Taslak (19 sayfa)

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
1-		
2-		

**PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ TASLAĞI
(04/02/2021)**

MADDE 1- 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması, perakende işletmelerin faaliyetleri ile üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkilerin düzenlenmesi ve bu kapsamdaki haksız ticaret uygulamalarına yönelik tedbirlerin alınmasıdır.”

MADDE 2- 6585 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Kanun; perakende işletmelerin açılış ve faaliyetlerini, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkileri ve bunların denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.”

MADDE 3- 6585 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki “Gümrük ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4- 6585 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar eklenmiştir.

“(1) Üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli ve benzeri adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen herhangi bir prim veya bedel talep edilemez.

(2) Üretici veya tedarikçiden satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons, raf tahsisi veya üretici ya da tedarikçinin ürünlerinin yerleştirilmesi gibi hizmetlerden dolayı, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talep edilemez. Bu hâlde, prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu ürünün sözleşme süresince rafta satışa sunulması zorunludur.

(3) Tarım ve gıda ürünlerinin perakende işletmelere üretici veya tedarikçi ya da tedarikçiye üretici tarafından ihmal veya kusur olmaksızın tesliminden ya da mülkiyetinin devrinden sonra ürünün bozulması ya da kaybedilmesi halinde üretici veya tedarikçiden herhangi bir bedel talep edilemez.

(4) Tarım ve gıda ürünlerinin satışıyla ilgili müşteri şikâyetlerinin incelenmesine ilişkin maliyetler nedeniyle, ihmal ya da kusuru bulunmayan üretici veya tedarikçiden herhangi bir bedel talep edilemez.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen ihmal ve kusuru ispat yükümlülüğü, perakende işletmeler ile tedarikçi veya üretici arasındaki ticari ilişkilerde perakende işletmeye, tedarikçi ile üretici arasındaki ticari ilişkilerde ise tedarikçiye aittir.”

MADDE 5- 6585 sayılı Kanununun 7 nci maddesinin başlığı ile birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar eklenmiştir.

“Ödeme süresi, sipariş iptali ve iade”

“(1) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklanan ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır. Ancak, sebze ve meyveler ile üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına

ilişkin ödemelerin süresi, malın tesliminden veya mülkiyetinin devrinden itibaren otuz günü geçemez. Bakanlık, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarını belirlemeye yetkilidir.

(2) Birinci fıkrada düzenlenmeyen hususlarda 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

(3) Üretici veya tedarikçinin ihmal veya kusurundan kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmeler kapsamında verilen siparişler, ürünün teslim tarihinden önceki otuz gün içinde, perakende işletme tarafından üretici veya tedarikçi ya da tedarikçi tarafından üretici aleyhine iptal edilemez.

(4) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmeler üretici veya tedarikçi tarafından talep edilmesi halinde yazılı yapılır. Bu durumda, sözleşme yeri ve tarihine yer verilen sözleşmenin bir nüshası üretici veya tedarikçiye verilir. Sözleşmelerde üretici veya tedarikçi aleyhine tek taraflı veya geçmişe yönelik değişiklik yapılamaz.

(5) Fiyatı tarifeye belirlenen ve otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim malları ile diğer tarım ve gıda ürünlerinin temini karşılığında perakende işletmelerce üretici veya tedarikçiye ya da tedarikçilerce üreticiye yapılacak ödeme ve iadeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 6- 6585 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine ikinci fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(2) Promosyonlu satış kampanyasının parçası olarak satılan tarım ve gıda ürünlerindeki indirim maliyeti üretici veya tedarikçiden talep edilemez.”

MADDE 7- 6585 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin başlığı ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye dördüncü fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Yer ve raf tahsisi, zincir mağazalarda satışa sunulabilecek mallar”

“(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelerde toplam raf alanının en az yüzde biri, hızlı tüketim malı niteliği taşıyan coğrafi işaretli ürünlerin satışına ayrılır. Coğrafi işaretli ürünlerle doldurulamayan raf alanları öncelikle mağazanın bulunduğu ilde üretilen hızlı tüketim malı niteliğindeki yöresel ürünlerin satışı amacıyla, bu ürünlerle de doldurulamayan raf alanları ise sırasıyla o ilin bulunduğu coğrafi bölgede ve ülke genelinde üretilen hızlı tüketim malı niteliğindeki yöresel ürünlerin satışı amacıyla kullanılır. Bakanlık, bu fıkrada belirtilen oranı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

(4) Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar ile satış alanı bin beş yüz metrekareden büyük zincir mağazaların satışları hariç olmak üzere, gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalarda tütün mamulü, mobilya, cep telefonu, elektronik eşya ve beyaz eşya satışı yapılamaz. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar için diğer kanunlar ile getirilen yasaklamalar saklıdır.”

MADDE 8- 6585 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine üçüncü fıkra eklenmiştir.

“(3) Gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalar pazar günleri saat 11.00’da açılır.”

MADDE 9- 6585 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 14 – (1) Mikro ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri

kurulabilir. Mikro ticari işletme işleten tacirler, esnaf ve sanatkârlar, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri, meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları ile belediyeler tedarik ve dağıtım amaçlı kooperatiflere ortak olabilir. Bu kooperatiflerin kuruluşu ve ana sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabidir.

(2) Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen asgari ortak sayısından az olmamak üzere ortak sayısını belirlemeye, örnek ana sözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(3) Esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri, meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları sürece, bu madde kapsamında kurulmuş olan kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.”

MADDE 10- 6585 sayılı Kanunun 16 nci maddesinin birinci fıkrasına (d) bendi eklenmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“d) 6 ncı, 7 nci, 9 uncu ve 12 nci maddelerde belirtilen haksız ticaret uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve bu uygulamalarda bulunan tedarikçi ve perakende işletmelere ilişkin bilgileri ve inceleme sonuçlarını açıklamaya”

MADDE 11- 6585 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasındaki “ilgili olarak” ibaresinden ve ikinci fıkrasındaki “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “üretici, tedarikçi ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- 6585 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Diğer Kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 6 ncı maddesine aykırı hareket edenlere, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir aykırılık için haksız olarak alınan prim ve bedel tutarında,

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beş yüz bin Türk lirasından fazla olmamak üzere, süresinde ödenmeyen tutarın yüzde yirmi beşi oranında; 7 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere elli bin Türk lirası,

c) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir ürün grubu için on bin Türk lirası,

ç) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirası; 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere elli bin Türk lirası,

d) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, ayrılması gereken alandan ayrılmayan her bir metrekare için yirmi bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,

e) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için elli bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,

f) 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine, ayrılması gereken yerden ayrılmayan her bir metrekare için metrekare başına düşen rayiç kira bedeli tutarında, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,

g) 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere her bir mağazası ya da şubesi, dördüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere ise her bir şubesi ve mal çeşidi için yirmi bin Türk lirası,

ğ) 13 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere bin Türk lirası,

h) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen davranış kurallarına ve yapılan düzenlemelere aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,

ı) Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetime yetkili olanlarca istenilen defter, belge ve diğer kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere beş bin Türk lirasından elli bin Türk lirasına kadar,

i) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere her bir mal veya hizmet çeşidi için yirmi bin Türk lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ise her bir mal çeşidi için yüz bin Türk lirası,

j) Ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere yüz bin Türk lirası, idari para cezası verilir.

(2) Birinci fıkranın (a), (b), (c), (ç), (h), (ı), (i) ve (j) bentlerinde öngörülen cezalar; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde beş katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise on katı uygulanır.

(3) Birinci fıkranın (ğ) bendinde öngörülen ceza; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde yirmi katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise elli katı uygulanır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (i) bendinde öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, bu maddede öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Bakanlığa aittir. Bakanlığa ait olan idari para cezası uygulama yetkisi taşra birimlerine devredilebilir.

(5) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektiren aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi veya bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde her bir tekrar için bir önceki cezanın iki katı idari para cezası uygulanır.”

MADDE 13- 6585 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ticari misilleme ve uyuşmazlıkların çözümü

EK MADDE 2 – (1) Kamu kurumlarına veya adli mercilere şikayet başvurusunda bulunulması nedeniyle perakende işletmelerce üretici veya tedarikçilere ya da tedarikçilerce üreticilere yönelik olarak ürünlerin listeden çıkarılması, sipariş edilen ürünlerin miktarlarının azaltılması veya bu ürünlere ilişkin pazarlama ya da promosyon benzeri hizmetlerin durdurulması gibi ticari misillemelerde bulunulamaz.

(2) Bu Kanun kapsamında üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki uyuşmazlıklarda uzlaşma, arabuluculuk ve tahkim gibi alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulması dava şartıdır.”

MADDE 14- 6585 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine on üç ve on dördüncü fıkralar eklenmiştir.

“(13) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalar durumlarını altı ay içinde 12 nci maddenin dördüncü fıkrasına uygun hale getirir.

(14) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasında yapılan sözleşmeler altı ay içinde 6 ncı ve 7 nci maddeler ile 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına uygun hale getirilir. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde anılan maddelere aykırı sözleşme hükümleri geçersiz sayılır.”

MADDE 15- 6585 sayılı Kanununun 27 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 16- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde, perakende sektörüne özel ilk yasal düzenleme niteliği taşıyan 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 29/1/2015 tarihli ve 29251 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesi amaçlarını taşımakta olan Kanun ile ülkemiz için büyük önem taşıyan ve büyümede önemli bir rol oynayan temel sektörlerden biri olan perakende ticaret sektörünün temel düzenleme gereksinimi giderilmiştir.

Anılan Kanun, perakende ticaret sektöründe faaliyet gösteren üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler dâhil olmak üzere tüm paydaşlara yönelik kapsamlı düzenlemeler içermekte olup sektörün altyapısının iyileştirilmesini ve güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu doğrultuda, sektörün sağlıklı gelişimini sağlamak amacıyla Kanunun yürürlükte olduğu süreç içinde farklı alanlarda birçok ikincil düzenleme yapılarak sektörün hukuki altyapısı oluşturulmuştur.

Ancak, oldukça dinamik bir yapıya sahip olan perakende ticaret sektörüyle ilgili olarak gerek uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü amacıyla gerekse sektörden gelen geri bildirimler ve kamuoyu talepleri doğrultusunda 6585 sayılı Kanunun uygulamasının iyileştirilmesine yönelik değişiklik yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Perakende ticarete rekabet ilkelerinden vazgeçilmeden ve tüketici tercihleri de gözetilerek yaşanan sorunların giderilmesi, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişiminin sağlanması ve daha iyi işleyen ve daha adil bir tedarik zincirinin oluşturulması Taslağın hazırlanmasındaki temel hareket noktasını oluşturmuştur.

Ayrıca, Kanun Taslağı hazırlanırken, tarım ve gıda tedarik zincirinde pazarlık gücü dengesizliğinden kaynaklanan haksız ticaret uygulamalarının önlenmesi amacıyla yürürlüğe konulan ve Avrupa Birliğine üye ülkelerde 1/11/2021 tarihinden itibaren uygulanması zorunlu olan 17/4/2019 tarihli ve 2019/633/AB sayılı Tarım ve Gıda Tedarik Zincirinde İşletmeler Arası İlişkilerde Haksız Ticari Uygulamalar Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifinden de yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, Taslak ile perakende ticaret sektöründe ortaya çıkabilecek haksız ticaret uygulamaları konusunda Avrupa Birliği mevzuatı ile uyum sağlanması da hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Kanunun, perakende işletmelerin birbirleriyle ve üretici veya tedarikçilerle ilişkilerini düzenlemeye yönelik amacı; daha iyi işleyen bir tedarik zincirinin oluşturulması amacıyla tedarik zincirinin tüm halkalarını kapsayacak şekilde genişletilmekte ve yapılan değişiklik ile üretici ve tedarikçiler arasındaki ticari ilişkilerin de düzenlenebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Ayrıca, Avrupa Birliğine üye ülkelerde 1 Kasım 2021 tarihinden itibaren uygulanması zorunlu olan Tarım ve Gıda Tedarik Zincirinde İşletmeler Arası İlişkilerde Haksız Ticaret Uygulamaları Hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2019/633 sayılı ve 17 Nisan 2019 tarihli Direktifine uyum sağlanması amacıyla Kanun’un muhtelif maddelerine üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki haksız ticaret uygulamalarının engellenmesine yönelik hükümler doğrultusunda Kanun’un amaç maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 2 – Amaç maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak “Kapsam” maddesinde de değişiklik yapılmakta ve Kanunun kapsamı, tedarik zincirinin tüm halkaları (üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler) arasındaki ticari ilişkilerin düzenlenebilmesine imkân sağlayacak şekilde genişletilmektedir.

MADDE 3 – Bakanlık tanımında yer alan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı” ifadesi “Ticaret Bakanlığı” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 4 – 2019/633 sayılı AB Direktifinde, tarım ve gıda ürünlerinin tedarikinde daha büyük ve güçlü olan aktörlerin, tedarikçiden (üretici ve tedarikçi) temin ettiği ürünün satışı ile ilişkili olmayan ödeme talep etmesi haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmış; pazarlama, reklam, ürün yerleştirme gibi durumlarda ise taraflar arasındaki sözleşmede aksi kararlaştırılmak suretiyle tedarikçiden bedel talep edilebileceği belirtilmiş olup “Prim ve bedel talebi” maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında bu doğrultuda değişiklik yapılmaktadır.

Ayrıca, AB Direktifinde yer alan açıklama ve hükümler doğrultusunda, tarım ve gıda ürünlerinin tedarik sürecinde sözleşmenin diğer tarafına ekonomik bağımlılığı nedeniyle pazarlık gücü düşük olan ve buna bağlı olarak zayıf ve güçsüz durumdaki üretici ve tedarikçilerin korunması amacıyla maddeye eklenen yeni fıkralar ile tarım ve gıda ürünlerinin tesliminden ya da mülkiyetinin devrinden sonra ürünün bozulması ya da kaybedilmesi halinde veya bu ürünlerin satışıyla ilgili müşteri şikâyetlerinin incelenmesine ilişkin maliyetler nedeniyle üretici veya tedarikçiden herhangi bir bedel talep edilemeyeceği kuralı getirilmekte; ancak, üretici veya tedarikçinin ihmalinin bulunduğu ya da kusurlu olduğu durumlar bu hükmün kapsamı dışında bırakılmaktadır.

Bununla birlikte, pazarlık gücü zayıf olan üretici ve tedarikçilerin ihmal veya kusurunu ispat yükümlülüğü, tedarik ilişkisinin taraflarına bağlı olarak, daha büyük ve güçlü konumdaki perakende işletmeye veya tedarikçiye verilerek zayıf ve güçsüz taraf korunmaktadır.

MADDE 5 – 2019/633 sayılı AB Direktifinde, hasatlarından, üretimlerinden veya işlenmelerinden otuz gün sonra satışa uygunluklarını yitiren tarım ve gıda ürünleri için otuz günlük ödeme süresi öngörülmüş olup ödeme süresine ilişkin mevcut madde, söz konusu direktif ile amaç ve kapsam maddelerinde yapılan değişikliklere paralel olarak üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin her birinin arasındaki ticari ilişkileri kapsayacak şekilde genişletilmekte ve otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresini konu alan mevcut düzenleme, sebze ve meyveleri de kapsayacak şekilde düzenlenmektedir.

Öte yandan, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarının belirlenmesinde yaşanacak tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, Ticaret Bakanlığına söz konusu ürünleri belirleme yetkisi verilmektedir.

Bununla birlikte, 2019/633 sayılı AB Direktifinde; otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerinin tesliminden önceki otuz gün içinde siparişin iptal edilmesi, tarım ve gıda ürünlerinin tedarikine ilişkin sözleşmelerin tedarikçinin talebine rağmen yazılı yapılmaması ve alıcının, tedarik sözleşmesinde tek taraflı veya geçmişe dönük değişiklik yapması haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmış; ayrıca, satılmayan tarım ve gıda ürünlerinin ödeme yapılmadan tedarikçiye iade edilmesi de aksi sözleşme ile kararlaştırılmadıkça haksız ticaret uygulaması kabul edilmiştir.

Bu doğrultuda, 2019/633 sayılı AB Direktifine uyum sağlanması, tarım ve gıda ürünlerinin tedarikinde ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanarak daha adil ve daha iyi işleyen bir tedarik zincirinin oluşturulması amacıyla "Ödeme süresi" maddesine eklenen;

- Üçüncü fıkra ile otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmeler kapsamında verilen siparişlerin, ürünün teslim tarihinden önceki otuz gün içinde iptal edilemeyeceğine dair düzenleme yapılmakta; ancak, üretici veya tedarikçinin ihmal veya kusurundan kaynaklanan durumlar bu hükmün kapsamı dışında bırakılmaktadır.

- Dördüncü fıkra ile tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmelerin üretici veya tedarikçi tarafından talep edilmesi halinde yazılı yapılması ve bu durumda sözleşmenin bir nüshasının üretici veya tedarikçiye verilmesi kuralı getirilmekte; ayrıca, tarım ve gıda ürünü tedarik sözleşmelerinde üretici veya tedarikçi aleyhine tek taraflı veya geçmişe yönelik değişiklik yapılması haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmaktadır.

- Beşinci fıkra ile Ticaret Bakanlığına, fiyatı tarifeye belirlenen ve otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim malları ile diğer tarım ve gıda ürünlerinin temini karşılığında yapılacak ödeme ve iadelere ilişkin usul ve esasları yönetmelikle belirleme yetkisi verilmektedir.

MADDE 6 – 2019/633 sayılı AB Direktifinde alıcının, bir promosyonun parçası olarak satılan tarım ve gıda ürünlerindeki indirim maliyetinin tamamını veya bir kısmını üstlenmesini tedarikçiden istemesi haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmış olup "Kampanyalı satış ve alışveriş festivali" maddesine eklenen ikinci fıkra ile söz konusu Direktif doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 7 – Ülkemiz gerek üretim çeşitliliği gerekse tarihi ve kültürel zenginliği ile yöresel ürünler bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Ülke olarak bu ürünlerimizin coğrafi işaret olarak pazara sunulması hem yerel kalkınmanın hem de sürdürülebilir üretimin desteklenmesi noktasında önemli bir adım olarak görülmektedir. Buradan hareketle, Ülkemizin yerel değerlerinin ve coğrafi işaretli ürünlerinin tanınırlığının artırılması, markalaşmasının teşvik edilmesi ve pazara erişiminin kolaylaştırılması amacıyla, maddede yapılan değişiklik ile raf tahsis yapılacak coğrafi işaretli ürünler için mağazanın bulunduğu ilde üretilmiş olma şartı kaldırılmakta, bu ürünler ile doldurulamayan raf alanlarının diğer ürünlerin satışına tahsis edilebilmesine imkân sağlayan hüküm yürürlükten kaldırılmakta ve bu raf alanlarının tamamının coğrafi işaretli ürünler ile yöresel ürünlere ayrılması sağlanmaktadır. Ayrıca, Ticaret Bakanlığına, perakende işletmelerde coğrafi işaretli ürünler ile yöresel ürünlere ayrılacak raf alanını belirli bir orana kadar artırma yetkisi verilmektedir.

Ayrıca, gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazaların geleneksel perakende işletmeleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılarak bu işletmelere bir miktar koruma sağlanmasına yönelik sektör taleplerinin karşılanması amacıyla maddeye eklenen dördüncü fıkra ile gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalarda tütün mamulü, mobilya, cep telefonu, elektronik eşya ve beyaz eşya satışı yapılması yasaklanmakta;

ancak, elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar ile satış alanı bin beş yüz metrekareden büyük zincir mağazaların satışları bu hükmün kapsamı dışında bırakılmaktadır.

MADDE 8 – Gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazaların geleneksel perakende işletmeleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılarak bu işletmelere bir miktar koruma sağlanmasına yönelik sektör taleplerinin karşılanması amacıyla maddeye eklenen fıkra ile bu mağazaların pazar günleri 11.00’den önce açılması yasaklanmaktadır.

MADDE 9 – Zincir mağazalar gibi büyük ölçekli perakende işletmeler, üretici ve tedarikçilerden büyük miktarlarda alımlar yaparak tedarik maliyetlerini önemli ölçüde azaltabilirken, esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile mikro ticari işletmeler finansal yetersizlik ve zayıf pazarlık gücü nedeniyle böyle bir maliyet avantajı elde edememekte ve bu durum, söz konusu işletmelerin rakipleri ile fiyat rekabetinde geri planda kalmalarına neden olmaktadır.

Tedarik ve dağıtım kooperatiflerinin kuruluşunun kolaylaştırılması ve bu kooperatiflerin etkinliğinin artırılarak mikro ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin korunması amacıyla maddede yapılan değişiklik ile esnaf ve sanatkârların yanı sıra mikro ticari işletmelerin de tedarik ve dağıtım kooperatifi kurabilmelerine ve mikro ticari işletme işleten tacirlerin, esnaf ve sanatkârların, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerinin, meslek kuruluşlarının ve bunların üst kuruluşları ile belediyelerin tedarik ve dağıtım kooperatiflerine ortak olabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Ayrıca, mevcut maddede Ticaret Bakanlığına ait olan tedarik ve dağıtım kooperatiflerinin ortak sayısını belirleme yetkisi, ortak sayısının 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda yer alan asgari ortak sayısından az olamayacağı ifade edilerek yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 10 – 2019/633 sayılı AB Direktifi, tarım ve gıda tedarik zincirinde pazarlık gücündeki dengesizlikler nedeniyle, daha büyük ve daha güçlü aktörlerin kendi avantajlarına olacak bazı uygulamaları zayıf ve güçsüz aktörlere empoze etmelerini ve etik olmayan ticari davranışlarda bulunmalarını haksız ticaret uygulaması kabul ederek bu uygulamaları engellemeyi amaçlamaktadır.

Kanunda, söz konusu AB Direktifi doğrultusunda çok sayıda değişiklik yapılmakta olup daha adil ve daha iyi işleyen bir tedarik zincirinin oluşturulması, haksız ticaret uygulaması kabul edilen durumların ayrıntılı şekilde düzenlenmesi ve açıklanması ile mümkün olabileceğinden haksız ticaret uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Ticaret Bakanlığına verilmektedir. Bu yetki ile Ticaret Bakanlığı, üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin pazarlık gücü ve büyüklük gibi özelliklerini dikkate alarak haksız ticaret uygulaması kabul edilecek durumları belirleyebilecektir.

Ayrıca, maddeye eklenen hüküm ile Ticaret Bakanlığına, haksız ticaret uygulamalarında caydırıcılığın sağlanabilmesini teminen bu uygulamalarda bulunanlara ilişkin bilgileri ve konuya ilişkin inceleme sonuçlarını açıklama yetkisi verilmektedir

Bununla birlikte, 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle 16 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Bakanlığın üst meslek kuruluşlarının görüşlerini de alarak oluşturacağı teklifi üzerine,” ifadesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik gereğince mevcut üçüncü fıkra yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 11 – Kanunun amaç ve kapsam maddeleri ile diğer maddelerinde yapılan değişiklikler doğrultusunda, “Denetim” maddesinin kapsamı perakende işletmelerin yanı sıra üretici ve tedarikçileri de kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

MADDE 12 – Denetimlerde etkinliğin sağlanabilmesi ve Kanuna aykırılık durumunda caydırıcılığın artırılması amacıyla, diğer hükümlerde yapılan değişikliklerle uyumlu olarak yeniden değerlendirme oranları da dikkate alınarak ceza hükümlerinde değişiklik yapılmakta veya yeni cezalar getirilmektedir.

MADDE 13 – 2019/633 sayılı AB Direktifinde, tedarikçinin sözleşmeden doğan veya yasal haklarını kullanarak icra makamlarına şikayette bulunması veya bir soruşturma sırasında icra makamlarıyla işbirliği yapması nedeniyle alıcının, tedarikçinin ürünlerini listeden çıkarması, sipariş edilen ürünlerin miktarlarını azaltması veya tedarikçinin ürünlerine yönelik pazarlama veya promosyon gibi hizmetlerini durdurmasından ticari misilleme olarak bahsedilmiş ve bunlar haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmıştır.

Direktifte, haksız ticaret uygulamalarına ilişkin tedarikçi ve alıcılar arasındaki anlaşmazlıkların çözümü amacıyla arabuluculuk gibi etkili ve bağımsız alternatif anlaşmazlık çözüm mekanizmalarının gönüllü kullanımının teşvik edebileceği de belirtilmiştir.

Bu kapsamda, Kanuna eklenen madde ile ticari misillemeler haksız ticaret uygulaması kabul edilerek yasaklanmakta ve üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki uyuşmazlıklarda uzlaşma, arabuluculuk ve tahkim gibi alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulması dava şartı olarak düzenlenmektedir.

MADDE 14 – 2019/633 sayılı AB Direktifinde de yer verildiği üzere, geçici 1 inci maddeye eklenen fıkralar ile perakende işletme, üretici ve tedarikçilere yeni düzenlemelere uyum için belirli bir süre verilmektedir.

MADDE 15 – Maddede geçen “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 16 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 17 – Yürütme maddesidir.

6585 SAYILI PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ TASLAĞI

<p>Amaç MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir.</p>	<p>Amaç MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması, perakende işletmelerin faaliyetleri ile <u>üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkilerin düzenlenmesi ve bu kapsamdaki haksız ticaret uygulamalarına yönelik tedbirlerin alınmasıdır.</u></p>
<p>Kapsam MADDE 2 – (1) Bu Kanun; perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.</p>	<p>Kapsam MADDE 2 – (1) Bu Kanun; perakende işletmelerin açılış ve faaliyetlerini, <u>üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkileri ve bunların denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.</u></p>
<p>Tanımlar MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında; ... b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, ... ifade eder.</p>	<p>Tanımlar MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında; ... b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığı, ... ifade eder.</p>
<p>Prim ve bedel talebi MADDE 6 – (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden mağaza açılış ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli ve benzeri adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen herhangi bir prim veya bedel talep edemez. (2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler; satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsisi gibi hizmetlerden dolayı üretici veya</p>	<p>Prim ve bedel talebi MADDE 6 – (1) <u>Üretici veya tedarikçiden mağaza açılış ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli ve benzeri adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen herhangi bir prim veya bedel talep edilemez.</u> (2) <u>Üretici veya tedarikçiden</u> satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons, raf tahsisi <u>veya üretici ya da tedarikçinin ürünlerinin verleştirilmesi</u></p>

<p>tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talebinde bulunamaz. Bu hâlde, prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta satışa sunulması zorunludur.</p>	<p>gibi hizmetlerden dolayı, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel <u>talep edilemez</u>. Bu hâlde, prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu ürünün sözleşme süresince rafta satışa sunulması zorunludur.</p>
<p>Yeni fıkra</p>	<p><u>(3) Tarım ve gıda ürünlerinin perakende işletmelere üretici veya tedarikçi ya da tedarikçiye üretici tarafından ihmal veya kusur olmaksızın tesliminden ya da mülkiyetinin devrinden sonra ürünün bozulması ya da kaybedilmesi halinde üretici veya tedarikçiden herhangi bir bedel talep edilemez.</u></p>
<p>Yeni fıkra</p>	<p><u>(4) Tarım ve gıda ürünlerinin satışıyla ilgili müşteri şikâyetlerinin incelenmesine ilişkin maliyetler nedeniyle, ihmal ya da kusuru bulunmayan üretici veya tedarikçiden herhangi bir bedel talep edilemez.</u></p>
<p>Yeni fıkra</p>	<p><u>(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen ihmal ve kusuru ispat yükümlülüğü, perakende işletmeler ile tedarikçi veya üretici arasındaki ticari ilişkilerde perakende işletmeye, tedarikçi ile üretici arasındaki ticari ilişkilerde ise tedarikçiye aittir.</u></p>
<p>Ödeme süresi MADDE 7 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır. Ancak, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi, alacaklı üretici veya tedarikçinin küçük işletme, borçlunun ise büyük ölçekli işletme olduğu hâllerde teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez.</p> <p>(2) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.</p>	<p>Ödeme süresi, sipariş iptali ve iade MADDE 7 – (1) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklanan ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır. Ancak, <u>sebze ve meyveler ile</u> üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi, <u>malın tesliminden veya mülkiyetinin devrinden</u> itibaren otuz günü geçemez. <u>Bakanlık, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarını belirleme yetkilidir.</u></p> <p>(2) <u>Birinci fıkroda</u> düzenlenmeyen hususlarda 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.</p>

<p>Yeni fıkra</p> <p>Yeni fıkra</p> <p>Yeni fıkra</p>	<p><u>(3) Üretici veya tedarikçinin ihmal veya kusurundan kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmeler kapsamında verilen siparişler, ürünün teslim tarihinden önceki otuz gün içinde, perakende işletme tarafından üretici veya tedarikçi ya da tedarikçi tarafından üretici aleyhine iptal edilemez.</u></p> <p><u>(4) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki tarım ve gıda ürünlerinin teminine yönelik sözleşmeler üretici veya tedarikçi tarafından talep edilmesi halinde yazılı yapılır. Bu durumda, sözleşme yeri ve tarihine yer verilen sözleşmenin bir nüshası üretici veya tedarikçiye verilir. Sözleşmelerde üretici veya tedarikçi aleyhine tek taraflı veya geçmişe yönelik değişiklik yapılamaz.</u></p> <p><u>(5) Fiyatı tarifeye belirlenen ve otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim malları ile diğer tarım ve gıda ürünlerinin temini karşılığında perakende işletmelerce üretici veya tedarikçiye ya da tedarikçilerce üreticiye yapılacak ödeme ve iadeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.</u></p>
<p>Kampanyalı satış ve alışveriş festivali MADDE 9 – ... Yeni fıkra</p> <p>(2) Mahallî idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler ve diğer tüzel kişiler; birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmelerin katılımıyla, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivali düzenleyebilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı, bütçelerinin yüzde beşini</p>	<p>Kampanyalı satış ve alışveriş festivali MADDE 9 – ... <u>(2) Promosyonlu satış kampanyasının parçası olarak satılan tarım ve gıda ürünlerindeki indirim maliyeti üretici veya tedarikçiden talep edilemez.</u></p> <p>(3) Mahallî idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler ve diğer tüzel kişiler; birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmelerin katılımıyla, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivali düzenleyebilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı, bütçelerinin yüzde beşini</p>

<p>geçemez. Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.</p> <p>(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>geçemez. Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.</p> <p>(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>
<p>Yer ve raf tahsisi</p> <p>MADDE 12 – ...</p> <p>(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelerde satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile meslek kuruluşlarının uygun görüşü alınarak ticaret il müdürlüklerine belirlenen hızlı tüketim malı niteliği taşıyan yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.</p> <p>(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>	<p>Yer ve raf tahsisi, <u>zincir mağazalarda satışa sunulabilecek mallar</u></p> <p>MADDE 12 – ...</p> <p>(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmelerde <u>toplam raf alanının</u> en az yüzde biri, <u>hızlı tüketim malı niteliği taşıyan</u> coğrafi işaretli <u>ürünlerin</u> satışına ayrılır. <u>Coğrafi işaretli ürünlerle doldurulamayan raf alanları öncelikle mağazanın bulunduğu ilde üretilen hızlı tüketim malı niteliğindeki yöresel ürünlerin satışı amacıyla, bu ürünlerle de doldurulamayan raf alanları ise sırasıyla o ilin bulunduğu coğrafi bölgede ve ülke genelinde üretilen hızlı tüketim malı niteliğindeki yöresel ürünlerin satışı amacıyla kullanılır.</u> Bakanlık, bu fıkrada belirtilen oranı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.</p> <p>(4) <u>Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar ile satış alanı bin beş yüz metrekareden büyük zincir mağazaların satışları hariç olmak üzere, gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalarda tütün mamulü, mobilya, cep telefonu, elektronik eşya ve beyaz eşya satışı yapılamaz. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar için diğer kanunlar ile getirilen yasaklamalar saklıdır.</u></p> <p>(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>
<p>Çalışma saatleri</p> <p>MADDE 13 – ...</p> <p>Yeni fıkra</p>	<p>Çalışma saatleri</p> <p>MADDE 13 – ...</p>

	(3) Gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalar pazar günleri saat 11.00'da açılır.
<p>Tedarik ve dağıtım kooperatifleri MADDE 14 – (1) Esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla esnaf ve sanatkârların üyesi olduğu tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilir. Bu kooperatiflerin kuruluşu ve ana sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabidir.</p> <p>(2) Kooperatif ortaklarının en az iki yıl kesintisiz olarak 5362 sayılı Kanuna tabi ödalara kayıtlı olması şarttır. Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve ortak sayısını belirlemeye, örnek ana sözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.</p> <p>(3) 5362 sayılı Kanuna tabi esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları sürece, bu madde kapsamında kurulmuş olan kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.</p>	<p>Tedarik ve dağıtım kooperatifleri MADDE 14 – (1) Mikro ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilir. <u>Mikro ticari işletme işleten tacirler, esnaf ve sanatkârlar, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri, meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları ile belediyeler tedarik ve dağıtım amaçlı kooperatiflere ortak olabilir.</u> Bu kooperatiflerin kuruluşu ve ana sözleşme değişikliği Bakanlık iznine tabidir.</p> <p>(2) Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve <u>24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen asgari ortak sayısından az olmamak üzere</u> ortak sayısını belirlemeye, örnek ana sözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.</p> <p>(3) <u>Esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri,</u> meslek kuruluşları <u>ve bunların üst kuruluşlarının</u> yönetim ve denetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları sürece, bu madde kapsamında kurulmuş olan kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar</p>
<p>Görev ve yetkiler MADDE 16 – (1) Bakanlık; ... Yeni bent</p> <p>görevli ve yetkilidir.</p> ...	<p>Görev ve yetkiler MADDE 16 – (1) Bakanlık; ... d) 6 ncı, 7 nci, 9 uncu ve 12 nci maddelerde belirtilen haksız ticaret uygulamalarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve bu uygulamalarda bulunan tedarikçi ve perakende işletmelere ilişkin bilgileri ve inceleme sonuçlarını açıklamaya, görevli ve yetkilidir.</p> ...

<p>(3) Üst meslek kuruluşları, ikinci fıkranın (a) bendine göre verecekleri görüşlerini otuz gün içinde Bakanlığa bildirir.</p>	<p><u>Mülga</u></p>
<p>Denetim MADDE 17 – (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanması, uygulamada çıkan sorunlar ve şikâyetlerle ilgili olarak perakende işletmeler nezdinde denetim yapmaya yetkilidir.</p> <p>(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine, bu Kanun hükümleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde olmak üzere gerekli denetim ve uygulamaları yapmak ve önlemleri almakla görevli ve yetkilidir.</p> <p>...</p>	<p>Denetim MADDE 17 – (1) Bakanlık, bu Kanunun uygulanması, uygulamada çıkan sorunlar ve şikâyetlerle ilgili olarak <u>üretici, tedarikçi ve</u> perakende işletmeler nezdinde denetim yapmaya yetkilidir.</p> <p>(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine, bu Kanun hükümleri çerçevesinde <u>üretici, tedarikçi ve</u> perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde olmak üzere gerekli denetim ve uygulamaları yapmak ve önlemleri almakla görevli ve yetkilidir.</p> <p>...</p>
<p>Ceza hükümleri MADDE 18 – (1) Diğer Kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;</p> <p>a) 6 ncı maddesine aykırı hareket edenlere, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir aykırılık için haksız olarak alınan prim ve bedel tutarında,</p> <p>ħ) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir ürün grubu için on bin Türk lirası,</p> <p>e) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirası,</p>	<p>Ceza hükümleri MADDE 18 – (1) Diğer Kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;</p> <p>a) 6 ncı maddesine aykırı hareket edenlere, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir aykırılık için haksız olarak alınan prim ve bedel tutarında,</p> <p><u>b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beş yüz bin Türk lirasından fazla olmamak üzere, süresinde ödenmeyen tutarın yüzde yirmi beşi oranında; 7 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere elli bin Türk lirası,</u></p> <p>ç) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara, her bir mağaza ya da şubesindeki her bir ürün grubu için on bin Türk lirası,</p> <p>ğ) 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere beş bin Türk lirası; <u>9 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere elli bin Türk lirası,</u></p>

<p>ç) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, ayrılması gereken alandan ayrılmayan her bir metrekare için yirmi bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>đ) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için elli bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>e) 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine, ayrılması gereken yerden ayrılmayan her bir metrekare için metrekare başına düşen rayiç kira bedeli tutarında, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>ğ) 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir mağazası ya da şubesi için yirmi bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>g) 13 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere bin Türk lirası,</p> <p>ğ) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen davranış kurallarına ve yapılan düzenlemelere aykırı hareket edenlere <u>üç</u> bin Türk lirası,</p> <p>h) Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetime yetkili olanlarca istenilen defter, belge ve diğer kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere <u>iki</u> bin Türk lirası,</p>	<p>đ) 11 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, ayrılması gereken alandan ayrılmayan her bir metrekare için yirmi bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>e) 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, her bir aykırılık için elli bin Türk lirası, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>ğ) 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine, ayrılması gereken yerden ayrılmayan her bir metrekare için metrekare başına düşen rayiç kira bedeli tutarında, aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi hâlinde bu tutarın iki katı,</p> <p>g) 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere her bir mağazası ya da şubesi, <u>dördüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere ise her bir şubesi ve mal çeşidi için yirmi bin Türk lirası,</u></p> <p>ğ) 13 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere bin Türk lirası,</p> <p>h) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine istinaden belirlenen davranış kurallarına ve yapılan düzenlemelere aykırı hareket edenlere <u>beş</u> bin Türk lirasından <u>elli bin Türk lirasına kadar,</u></p> <p>ı) Bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve yapılan ikincil düzenlemelere uymayanlara ve denetime yetkili olanlarca istenilen defter, belge ve diğer kayıtlar ile bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere <u>beş</u></p>
--	---

<p>ı) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere on bin Türk lirasından yüz bin Türk lirasına kadar; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ise elli bin Türk lirasından beş yüz bin Türk lirasına kadar,</p> <p>idari para cezası verilir.</p> <p>(2) Birinci fıkranın (c), (ğ) ve (h) bentlerinde öngörülen cezalar; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde beş katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise on katı uygulanır.</p> <p>(3) Birinci fıkranın (g) bendinde öngörülen ceza; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde yirmi katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise elli katı uygulanır.</p> <p>(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, bu maddede öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Bakanlığa aittir. Bakanlığa ait olan idari para cezası uygulama yetkisi taşra birimlerine devredilebilir.</p> <p>(5) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (g), (ğ) ve (h) bentlerinde belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.</p> <p>...</p>	<p>bin Türk lirasından <u>elli bin Türk lirasına kadar</u>,</p> <p>ı) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere <u>her bir mal veya hizmet çeşidi için yirmi</u> bin Türk lirası; ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ise <u>her bir mal çeşidi için yüz</u> bin Türk lirası,</p> <p><u>(i) Ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere yüz bin Türk lirası</u>,</p> <p>idari para cezası verilir.</p> <p>(2) Birinci fıkranın <u>(a), (b), (c), (ç), (h), (ı), (i) ve (j)</u> bentlerinde öngörülen cezalar; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde beş katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise on katı uygulanır.</p> <p>(3) Birinci fıkranın (ğ) bendinde öngörülen ceza; fiilin büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi hâlinde yirmi katı, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi hâlinde ise elli katı uygulanır.</p> <p>(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (i) bendinde öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, bu maddede öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Bakanlığa aittir. Bakanlığa ait olan idari para cezası uygulama yetkisi taşra birimlerine devredilebilir.</p> <p>(5) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektiren <u>aykırılığın otuz günden az olmamak üzere Bakanlıkça verilen süre içinde giderilmemesi veya</u> bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde <u>her bir tekrar için bir önceki cezanın iki katı</u> idari para cezası uygulanır.</p> <p>...</p>
--	--

<p>Yeni ek madde</p>	<p><u>Ticari misilleme ve uyuşmazlıkların çözümü</u> <u>EK MADDE 2 – (1) Kamu kurumlarına veya adli mercilere şikayet başvurusunda bulunulması nedeniyle perakende işletmelerce üretici veya tedarikçilere ya da tedarikçilerce üreticilere yönelik olarak ürünlerin listeden çıkarılması, sipariş edilen ürünlerin miktarlarının azaltılması veya bu ürünlere ilişkin pazarlama ya da promosyon benzeri hizmetlerin durdurulması gibi ticari misillemelerde bulunulamaz.</u></p> <p><u>(2) Bu Kanun kapsamında üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki uyuşmazlıklarda uzlaşma, arabuluculuk ve tahkim gibi alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulması dava şartıdır.</u></p>
<p>Geçiş hükümleri GEÇİCİ MADDE 1 – ... Yeni fıkra</p> <p>Yeni fıkra</p>	<p>Geçiş hükümleri GEÇİCİ MADDE 1 – ... <u>(13) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren zincir mağazalar durumlarını altı ay içinde 12 nci maddenin dördüncü fıkrasına uygun hale getirir.</u></p> <p><u>(14) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten önce üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasında yapılan sözleşmeler altı ay içinde 6 ncı ve 7 nci maddeler ile 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına uygun hale getirilir. Bu süre içinde gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde anılan maddelere aykırı sözleşme hükümleri geçersiz sayılır.</u></p>
<p>Yürütme MADDE 27 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.</p>	<p>Yürütme MADDE 27 – (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.</p>